

BAJKOVIT DJEČJI SVIJET

Obiteljski centar u Ljubljani VELIKA ŠKOLA U MALOJ ULICI

U Sloveniji je potkraj siječnja otvoreno prvo konceptualno inovativno dječje igralište zatvorenog tipa u kojem je zabavan dizajn interijera poslužio kao polazišna točka za edukaciju djece

Piše Jelena Kovačević Snima Blaž Budja

Nekadašnje javno kupalište u Ljubljani, korišteno 60-ih godina prošlog stoljeća kada još nisu postojale privatne kupaonice u obiteljskim kućama, a kasnije objekt ugostiteljske namjene, nedavno je doživjelo potpunu transformaciju. U toj istoj zgradi sagrađenoj 1900. godine koja je, zanimljivo, ujedno i građevina na kojoj je napra-

vljen jedan od prvih kosih krovova u Sloveniji, otvorena je dječja igraonica čiji se dizajn i koncept razlikuje od svih drugih terena slične namjene koji su najčešće u trgovačkim centrima.

Ideja stara 14 godina

Riječ je o prvom slovenskom dizajnerskom i konceptualno inovativnom obiteljskom centru pod nazivom

"Mala ulica" u kojem se nalaze igralište zatvorenog tipa, dvorana za sastanke, igraonica, odnosno tzv. kockarnica i mali otvoreni vrt, a čija je zadaća edukacija djece i njihovih roditelja kroz igru i tjele vježbu te razne radionice i seminare. Ideju o otvaranju takvog centra prije 14 godina pokrenula je općinska vijećnica i majka troje djece Eva Strmljan Kreslin, ali je loka-

cija nekoliko puta mijenjana. Uz pomoć i razumijevanje sadašnjega gradonačelnika Ljubljane Zorana Jankovića, ideja je napokon i realizirana, a mjesto je odabrao gradonačelnikov zamjenik, arhitekt i profesor Janez Koželj. Projekt je financirala općina Ljubljana, dok koncept i dizajn centra potpisuju arhitektica Mateja Panter i njezina kolegica Špela Kuhar.

Tematskim zonama djecu se potiče da otkriju nešto novo o svojem okruženju

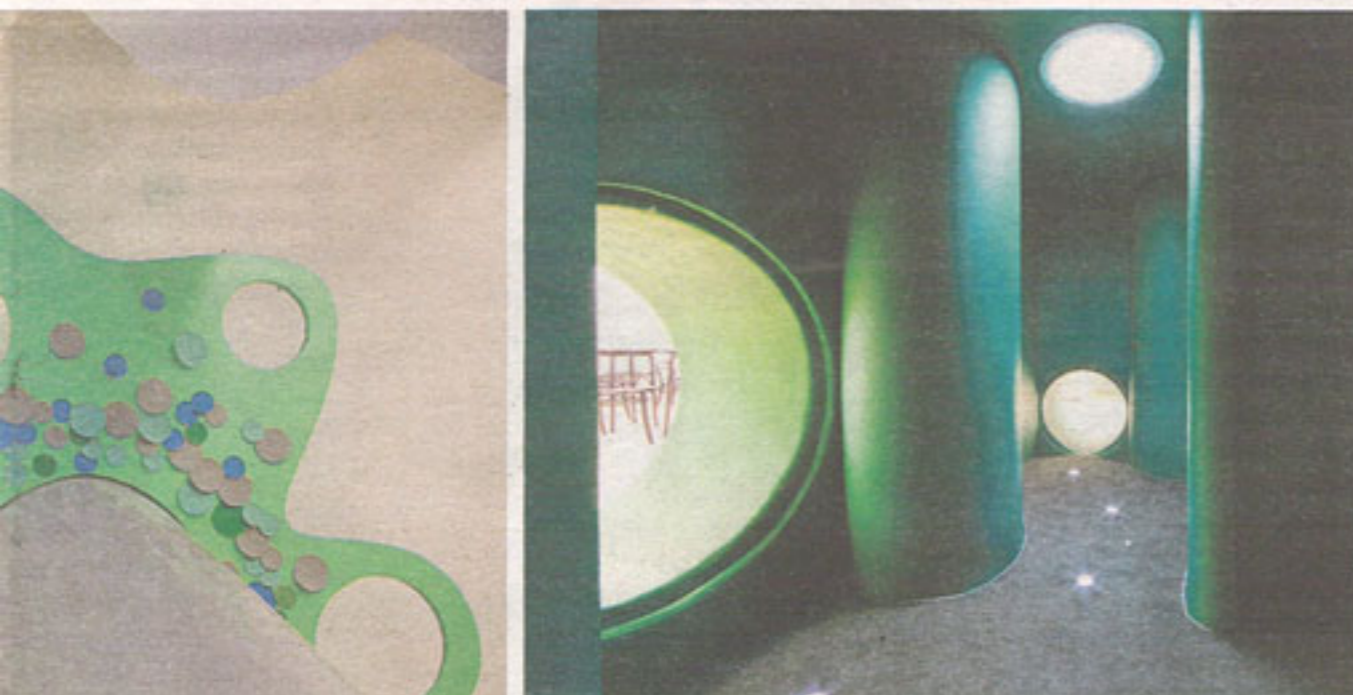
- Centar je dizajniran prvenstveno za djecu predškolske dobi te njihove majke, očeve, bake, djedove, dadije... Najveća pažnja prilikom osmišljavanja centra bila je usmjerena na opremu. Odlučile smo da to neće biti samo oprema za djecu koja će se naručiti od ovog ili onog proizvođača, nego smo i ambijent osmislile baš po mjeri djece. U planiranju smo pola-

Objekt je izgrađen davne 1900., a njegova je obnova trajala od 2009. do 2013.

Prozirni zidovi kao prozori omogućuju pogled u druge prostorije

zile od zanimljivih značajki zgrade, što je uvjetovano prostornim rješenjima i mogućnostima grada Ljubljane. Ideja je bila zanimljivim tematskim zonama otpratiti djecu u maštovit svijet i stimulirati njihovu želju da otkriju i nauče nešto novo - pojašnjava Mateja Panter, dodajući kako je obnova trajala od 2009., a zbog duge povijesti zgrade odvijala se pod vod-

stvom Instituta za prirodnu i kulturna baštinu u Ljubljani.

Tri načela koncepta

Koncept dizajna centra temelji se na tri načela: prvi je oprema namijenjena djeci s naglaskom na sigurnost, drugi je interijer dizajniran sa željom edukativnosti, s inovativnom opremom i igrom, a treći sadržaj kojim se kroz igru pomaže djeci upoznati

grad, pozivajući se na tipične urbane točke Ljubljane (zgrade, parkovi, spomenici, kao i životinje i biljke). Stoga sami nazivi zona u centru navlače pažnju: gradska vrata, gradska tržnica, gradski park, ribnjak, gradska ulica, urbani kafić, gradska knjižnica i zadnje, ali ne i najmanje važno, toalet. Svaka soba pokušava stvoriti poseban bajkovit svi-

jet u kojemu su mnogi detalji od interesa za djecu i koja im pomažu da nauče nešto novo o svojem aktivnom okruženju.

Labirint, trg, kockarnica

Objekt ima četiri kata, a povezan je spiralnim stepenicama. U podrumu je toalet, u prizemlju park, na prvom katu kockarnica, a na drugom katu knjižara. Glavna soba - Gradska ulica - podijeljena je u nekoliko zona koje su namijenjene različitim dobnim skupinama, ali su međusobno povezane različitim vrstama igre koje djeci pružaju zabavu i priliku za istraživanje: rupe, tuneli, tajni ulazi, prolazi, prozirni zidovi... Prostor je uređen kao niz uličnih pročelja s ilustracijama koje potpisuje Damian Stepančić, i stanovima s predsoobljem, boravkom, sobom, kuhinjom i kupaonicom. Djeca tako otkrivaju unutarnji balkon, uživaju u pogledu na gradske ulice ili crtaju po unutarnjem zidu obloženom pločama za pisanje.

Labirint je kružnim ulazima spojen s igraonicom, a predstavlja mjesto za skrivanja s dvije klupe i dva prozora kao poveznica s parkom i spiralnim stepenicama. Višenamjenski trg s na-

Igraonica se nalazi u zgradi nekadašnjeg javnog kupališta i pizzerije

živom Gradski trg akustički je opremljen, ima projektor i platno, klizne stijene, stolce za djecu i odrasle te skladišni prostor. Zona Gradski park stvara posebnu atmosferu glazbene kulise, a u sobi se opremom u obliku debla nastoji djecu naučiti o pojedinih vrstama stabla. Zona Kupalište, uređena u podrumu, čuva sjećanja na nekadašnji javni bazen. U njoj je urede-

na mala galerija s fotografijama starog kupališta te jedinstvena fontana, dok velika cijev provodi zvuk između dvije sobe i nudi novi doživljaj. Tu je i prostor namijenjen roditeljima s malom djecom. Na katovima se, pak, nalazi Kockarnica gdje se djeca igraju s kockicama te Knjižnica pod oblacima, s kulom iz koje seže pogled na Ljubljanu iz ptičje perspektive.

Arhitektura i djeca

- Djeca se mogu igrati na svim mjestima, čak i u dijelu gdje se nalaze toaleti. Uvijek su pod budnim okom roditelja ili dadilja, inače likovnih pedagoga, socijalnih radnika ili učitelja, koje rade u centru - kaže Špela Kuhar, ujedno i voditeljica projekta Arhitektura i djeca. Riječ je o jednom takvom projektu u Sloveniji, usmjerenom na formalno i neformalno obrazovanje djece i njihovih roditelja kroz predavanja i radionice koje vode arhitekti, pejzažni arhitekti, dizajneri i drugi stručnjaci na području prostornog oblikovanja. Taj se program provodi i u Maloj ulici, a Mateja ističe kako se organiziraju razne radionice.

- Centar je otvoren svaki dan, a veseli nas što se djeca uvijek žele vratiti - kaže. □